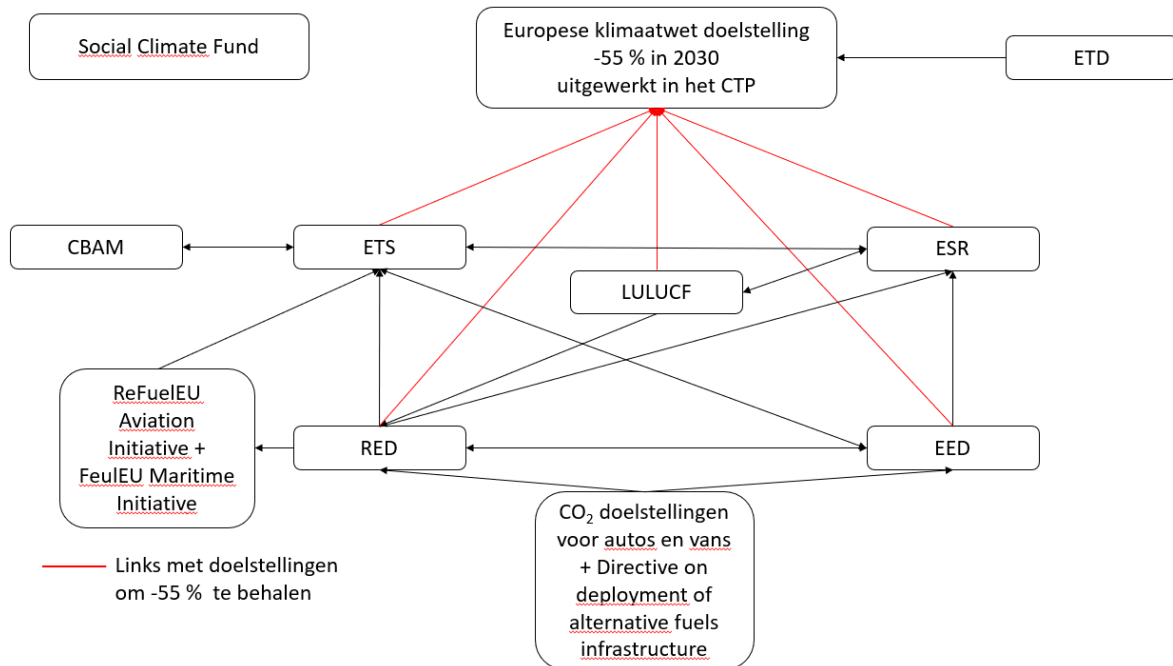

Notitie Fit For 55

Het Fit For 55 programma is een geïntegreerd pakket van beleidsmaatregelen dat dermate onderling afhankelijk is dat het als geheel aangenomen moet worden en er geen grote wijzigingen gemaakt kunnen worden doordat dit individuele landen uitkomt. Een schematische afbeelding van de onderlinge afhankelijkheid ziet er uit als in de onderstaande afbeelding. De rode lijnen geven hier de belangrijkste beleidsdocumenten weer waarin de harde bindende doelstellingen worden gesteld die behaald moeten worden om aan de 55 % te komen.

De belangrijkste beleidsdocumenten¹ met hun doelstellingen zijn:

• Het Climate Target Plan (CTP)	-55 %
• Het European Emission Trading System (EU ETS)	-61 %
• De Land Use, Land Use Change and Forestation Directive (LULUCF) opname	310 Mtoe CO ₂
• De Effort Sharing Regulation (ESR)	-40 %
• De Renewable Energy Directive (RED)	-40 %
• De Energy Efficiency Directive (EED)	-36 % eindgebruik
-39 % primair gebruik

Deze documenten worden ondersteund met het volgende aanvullend beleid dat moet helpen deze doelstellingen te behalen:

- Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM)
- Het Energy Taxation Directive (ETD)
- De CO₂ doelstellingen voor autos en vans
- De directive on deployment of alternative fuels infrastructure

¹ We hanteren de Engelse benamingen vanwege omdat dit de terminologie is die de commissie momenteel toepast. Deze wordt pas naar het Nederlands vertaald wanneer de wetgevingsvoorstellen zijn aangenomen..

- ReFuel EU Aviation Initiative
- Fuel EU Maritime Initiative

Hier komen later nog vele andere beleidsdocumenten bij waarvan dit jaar:

- The energy performance of buildings directive (EPBD)
- Reducing methane emissions in the energy sector
- Revised regulatory framework for competitive decarbonisation gas market

Een uitgebreider overzicht van de beleidswijzigingen van de gehele EU Green Deal kan [hier](#) gevonden worden.

Wat betekent het Fit For 55 voor Nederland?

De huidige documenten zijn van belang voor Nederland en de Nederlandse energiegebruikers. Hieronder worden de kort de belangrijkste wijzigingen met relevantie voor Nederland met het landelijk specifieke doel uiteengezet. Voor alle documenten wordt ook een notitie geschreven die verder in detail treedt over de aanpassingen die voorgesteld zijn.

EU ETS

Het EU ETS voorstel stelt geen specifieke doelen voor Nederland, maar heeft wel gevolgen voor Nederland door middel van de verwachte hogere kosten voor CO₂-uitstoot doordat de doelen aangescherpt worden. Er is voorgesteld om het emissieplafond sneller te laten dalen en eenmalig rechten uit het systeem aan de reservepot toe te voegen. Binnen het EU ETS worden ook voorwaarden voorgesteld om nog gratis rechten te krijgen. 25% van de gratis rechten kan worden afgenomen als niet alle proportionele besparingsopties die binnen 5 jaar terugverdient zijn uitgevoerd worden. Daarnaast stelt het voorstel nog de eis dat er investeringen moeten zijn om energiebesparing of emissiereductie te bereiken om nog gratis rechten te krijgen. Verder wordt de maritieme sector toegevoegd aan het EU ETS en krijgen de transportsector en de gebouwde omgeving hun eigen ETS. Bovendien worden er 2 fondsen opgericht: het Innovation Fund en het Modernisation Fund. Deze worden gevoed uit een deel van de inkomsten van het EU ETS welke niet langer in hun geheel naar de lidstaten, waaronder Nederland, zullen gaan. Deze fondsen moeten investeren in de energietransitie, voornamelijk in bedrijven die onder het EU ETS vallen. Nederland komt niet in aanmerking voor de fondsen uit het Modernisation Fund gezien dit fonds bedoel is om landen met een laag BBP te helpen in de energietransitie. Verder worden CCU en alle transportmodaliteiten van CO₂ toegevoegd aan het EU ETS.

CBAM

Een eventuele invoering van CBAM hangt nauw samen met de herziening van het EU ETS en zal er voor zorgen dat aan de industrieën die onder de CBAM vallen minder gratis rechten worden uitgedeeld en dat er een grensheffing komt op CO₂ voor deze sectoren gelijk aan de weerprijs van het EU ETS. De CBAM heeft in principe geen specifieke uitwerking op Nederland gezien de CBAM hetzelfde is voor elk land. Desalniettemin heeft CBAM grote consequenties voor de Nederlandse industrie en elektriciteitssector. Om te beginnen zijn er 6 industrieën die onder de CBAM vallen, namelijk aluminium, elektriciteit, cement, ijzer/staal en kunstmest. Voor deze industrieën zal over een 10 jaar periode hun gratis rechten afnemen wat de prijs voor CO₂ uitstoot voor deze industrieën zal vergroten. Daarnaast kan dit een stuwend effect hebben op de CO₂ prijs doordat er meer rechten ingekocht moeten worden. Als laatste kan voor Nederland de CBAM een kleine invloed hebben op de elektriciteitsprijs vanwege import vanuit het VK. Doordat het VK al een grotere productie heeft aan

hernieuwbare energie dan Nederland en het zelf ook een UK ETS heeft en een netto importeur van energie is zal de impact van de heffing op de elektriciteitsprijs relatief klein zijn.

LULUCF

Er worden wijzigingen aan de LULUCF voorgesteld waaronder voor het eerst een concrete bindende doelstelling voor CO₂ opname van 310.000 kt CO₂ eq per jaar vanaf 2030. Deze doelstelling wordt onderverdeeld in bindende landelijke doelstellingen. De doelstelling van Nederland wordt om nog maar 4523 kt CO₂ equivalenten vanaf 2030 per jaar uit te stoten, in contrast met het huidige baseline scenario waarin Nederland 5,1 Mton CO₂ equivalenten vanaf 2030 zou gaan uitstoten. Verder valt binnen de LULUCF momenteel alleen de CO₂ uitstoot van de landbouw maar vanaf 2031 wil de Commissie alle vormen van broeikasgassen hier onder laten vallen. Als laatste mag overpresteren op de LULUCF gebruikt worden ter compensatie voor het niet behalen van ESR doelstellingen, echter vanaf 2026 mag CO₂ bankieren niet meer. Dit houdt in dat alleen CO₂ die opgeslagen is na 2026 mag compenseren.

ESR

Het EU ETS is een directive die doelstellingen stelt voor broeikasgasuitstoot van energie, industriële processen en productgebruik, landbouw en afvalverwerking die **NIET** onder het EU ETS vallen. Het gemiddelde voorgestelde doel van -40 % in 2030 voor de EU vertaalt zich voor Nederland in een doelstelling van -48 % in 2030. De doelstelling kan nog wel aangepast worden als blijkt dat het onmogelijk is voor Nederland om deze te behalen vanwege COVID. De doelstelling moet vooral bereikt worden doordat sectoren van het ESR nu ook in de EU ETS meegenomen wordt, namelijk de scheepvaart en de gebouwde omgeving en transport. Daardoor zouden deze sectoren een prikkel krijgen om te verduurzamen in de vorm van een CO₂ prijs voor hun uitstoot.

RED

Wat betreft de RED is er een bindend EU doelstelling van minimaal 40 % duurzame energie. Deze wordt onderverdeeld in vrijwillige doelen voor de lidstaten maar de precieze getallen zijn nog niet bekend. Verder stelt de EU commissie wijzigingen voor aan het subsidieschema van bio-energie, deze worden strenger. Daarnaast worden er doelstellingen voorgesteld voor de industrie. Deze doelstellingen houden in dat de industrie jaarlijks 1.1 % meer duurzame energie moet gebruiken en tevens 1.5 % meer hernieuwbare warmte, tot een einddoel van 60 %. Hier mag het hergebruik van warmte onder vallen. Verder wordt er een grote uitdaging voor Nederland voorgesteld in de vorm de volgende regelgeving: 50 % van de finaal geconsumeerde waterstof, zowel voor energie als grondstoftoepassingen moet groen zijn vanaf 2030. Verder wordt voorgesteld om de eis te stellen dat 2.6 % van de geleverde energie in de mobiliteit een renewable fuel of non biological origin, meestal waterstof, moet zijn.

EED

Wat betreft de EED zal dit waarschijnlijk een grotere impact op Nederland hebben. De efficiëntieverbetering die Nederland behaald heeft is groot maar dit is nog niet genoeg om de voorgestelde doelen te behalen. De commissie stelt voor dat landen allemaal hun eigen niet bindende doelstelling krijgen en deze is gebaseerd op hun GDP, energie intensiteit en kosten effectiviteit van energiebesparing. Waarschijnlijk zal de combinatie van deze factoren er voor zorgen dat Nederland hoger dan gemiddeld zal moeten scoren. Dit is een uitdaging omdat verduurzaming door efficiëntieverlies tot meer energiegebruik kan leiden. Het behalen van de efficiëntiedoelstellingen wordt vermoeilijkt doordat de commissie voorstelt dat efficiëntieslagen

waarbij nog steeds fossiele energie gebruikt wordt niet mee tellen voor het behalen van de doelstellingen en de commissie stelt voor dat lidstaten dergelijke efficiëntieverbeteringen niet moeten promoten. Wat promoten hier inhoudt is nog onduidelijk. Het behalen van de doelstellingen wordt vooral gestimuleerd door voorstellen van harde eisen aan de overheid door middel van efficiëntieverbeteringen voor gebouwen en inkoop, en aan de mobiliteissector. Voor de grootgebruikers van energie wordt de eis gesteld voor het doen van neutrale energy audits en het invoeren van een energy management system. De energy audits worden gebruikt om te controleren of je aan de voorwaarden voldoet voor gratis rechten binnen het EU ETS. Daarnaast worden er voorwaarden gesteld aan de duurzaamheid van datacenters. Als laatste wordt er de eis voorgesteld om verplicht een cost-benefit analysis uit te voeren op het hergebruiken van rest hitte voor installaties groter dan 5 MW met als doelstelling dat deze hergebruikt bijvoorbeeld door middel van stadsverwarming.

ETD

Het vernieuwen van de Energy Taxation Directive heeft als doelstelling de belasting over een sommatie van **alle indirecte** (behalve het btw) energiebelastingen gelijk te trekken binnen Europa. Dit wordt gedaan door het minimumtarief voor belastingen, direct en indirect, op energie te verhogen en daarnaast wordt de belasting per eenheid verandert. In het verleden activeerde de directive lidstaten om belasting van elektriciteit per Kwh en gas per m³ te heffen, maar de commissie stelt voor om dat grondstof neutraal per GJ voortaan te doen. De belasting gaat dus voortaan per energie-inhoud. Daarnaast wil de commissie dat duurzamere opties minder belast worden dan vervuilendere opties. Daarom voert de commissie een cascadering van fossiel en duurzamere opties in waarbij elektriciteit in de laagst belastbare schaal komt. Een heel belangrijke wijziging is dat de commissie wil dat gelijk gebruik gelijk belast wordt. Dit houdt in dat verbranding van aardgas in een huishouden gelijk belast moet worden als verbranding van aardgas in een industriële oven. Hoe de overheid dit zou gaan inpassen kan grote effecten gaan hebben op de kosten die het bedrijfsleven maakt. Als laatste wil de commissie dat het aantal bedrijven met uitzonderingsposities of vrijstellingen op energiebelastingen omlaag gaat en daarom stelt het strengere eisen aan belastingvoordelen en vrijstellingen.

In Nederland heeft dit als effect dat op termijn de belasting op hoogcalorisch gas vanaf 2029 omhoog gaat met 0.03 Eur/GJ per jaar van 0.78 Eur/GJ naar 0.9 Eur/GJ in 2033. Nederland is echter een van de landen waar de belasting het minst omhoog gaat en de ETD dus het minste effect heeft.